

Payí Poro Piripai ηweáyí nání eañnaríni.

Payí rina Jisasoyá siyikí imónigíá añí yoí Piripai ηweagíáyí nání Poro eañnaríni. Añí apí Masedonia piropenisíyo xwé biríni. Poro émayí añí tíñimíni xwíyíá yayí winipaxí imóniñipi wáí nura nemeírná añí apimí ení wáí uriméagi áamá wí Jisasomí diñí wikwírogíawixíni (Wáí wurimeiarigíáwa 16:12-40). E nemo xwiogwí obaxí ríxa nimúrómáná eñáná ámi wí e emearírná omí íá nixero gwí añíyo niñwiráñiro awí nimenηweagíásáná añí yoí Romíyo nání níméra nuro e gwí añíyo ηwiráraná Piripai ηweáyí aríá niwiro nigwí bi Poro nání awí nearo Epapírodaitasomí wiowáríagíá o xamiño yayí nerí payí rina e dání nearí axomí wiowáriñinigiñí.

¹ Poroní tñí Timotio tñí —Yawawi xwíyíá Kiraisoyá wáí wurimeianírai nání xináipawíníñí nimónírai wiiarígwíiwawiríni. Yawawi áamá Piripai ηweagíá Goríxoyá imóníro Kiraisí Jisaso tñí ikáríniro egíáyíné niyínéni nání —segí seaipenηweagíáwa tñí seáyí seailiarigíáwa tñí aí niyínéni nání payí rina nearí mónapariñwií.

² “Negí ápo Goríxo tñí Ámíná Jisasi Kiraiso tñí wá seawianíri seyíné niwayíróniro ηweapíri nání seaíiri éfisixíni.” nimónaríni.

“Seyíné nání Gorixomí yayí wiarínárini.” uríní nánirini.

³ Íníná seyíné nání díní nináná Gorixomí yayí wiarínárini. ⁴⁻⁵ Nioní sá seyíné Gorixomí díní wíkwírogíáyimi dání agwí ríná nání xwíyá Jisaso nání wá wúrímeiani nání nawíni ikárinínwáyíné enagi nání omí gíní gíná rixíní niseauriyiríná díní nífáni ninarínagi urarínárini. ⁶ Nioní díní re yaiwiarínárini, “Gorixo —O seyíné xómi díní wíkwíroáná iwamíto píraníní seaimixínorini. O sá Jisaso weapíníayi nání seyíné yóí ámi bí tñni bí tñni nimóga upírfa nání píraníní niseaimixa uníarini.” Díní e níyaiwiri nání díní sínjá niseaeániri omí yayí e wiarínárini. ⁷ Ayí rípi nání seyíné nání yayí níniniríná “Ayí xixeni ayo ninarínárini.” nimónarini. Nioní xwíyá Jisaso yayí neainarínípi nání gwí aní tío níjwearínáraní, xwíyá nímeարarígápi orakínimíniri nírirínáraní, api sopíní oomíniri nírirínáraní, seyíné Gorixo wá níniwianiri e éwínigíniri nírípeañoni tñni nawíni ikárinínagífa nání nioní díní síxí seayíní. ⁸ Kiraisí Jisaso seayarínípa nioní ení díní síxí níseayiri nání síjwí oseanímíniri íkíníní sípí niarini. “Poró nepa nene síjwí neanímíniri nání íkíníní sípí rífa wiarini?” níseaimóniríná Gorixo nioní e yarínagi síjwí naníní enagi nání raríní. ⁹ Seyíné nání Gorixomí rixíní niseauriyiríná rípi urarínárini, “Wígí wíníyí nání díní sípí níwiro aríra inarígápi sayá nímixa úríxini. Úrapí néra mú aga xixeni níjfa nímoníro ‘Gorixo

ámá e éríxiniñi wimónariñipi, ayí apiríani? yaiwiro dñí nīyaikiroro ‘Sipi imóniñipi, ayí apiríani? Naní imóniñipi, ayí apiríani?’ yaiwiro neróná dñí sipi niníro arirá inarigápi sayá nimíxa úríxini.” Gorixomi seyíne nání rixiñi niseauriyiríná apini urariñarini. ¹⁰ Ayí rípi nání api seauriyariñarini. Seyíne agwi ríná dání sfá Kiraiso weapínfáyi nání mimóni yariigáyi yapí mimónipa ero xwiyfá seaxekwímopaxí mimónipa ero epírfa nání dñí nīyaikiroro “Siwí wé róniñi imóniñipi, ayí apiríani?” oyaiwípoiñiñi rixiñi seauriyariñarini. ¹¹ Api seyíne neríná Jisasi Kiraiso seaimíxariñipimi dání íkfá sogwí naní niweríná yariñipa seyíne siwí wé róniñi imóniñipi ayá wí éríxiniñi rixiñi e seauriyariñarini. Ámá wí seyíne e yariñagfa siñwí niseaniróná “Wé róniñi ayí yariigápi mfkí ikiño, ayí Gorixoríani?” nīyaiwiro omi yayí umero seáyí e umíeyoaro epírfa nání rixiñi e seauriyariñarini.

“Nioni gwí ηweañagi nání xwiyfá Jisaso nánípi yaní niwéa warini.” uríñi náníñi.

¹² Gí níríxímeáyíne, seyíne rípi nání “Nijfá oimónipoi.” nimónarini. Amípi sipi nioni nímeáf rípi xwiyfá yayí neainariñipimi pírí rakínipaxí mimóni nioni nímeáfipimi dání ámi bí tñi yaní niwéa uni. ¹³ Ayí rípi searariñini, “Míxí ináyoyá simiñi wíinariigfá añí riwámí awí rogáyi tñi wí re ηweagfá nñi ení ‘Poró Kiraisomi xdaríñagi nání gwí rfa ηweani?’ níríro nijfá e imóniñoi.” searariñini. ¹⁴ Ayí rípi ení searariñini, “Negí níríxímeá añí rípimi

niriri ipimóninini. ²⁰ Nioni diñí nikwímorí
 “Nepa e éimiginí.” yaiwiarinápi nání áamá
 wí aí ayá nimopíríá menini. Áamá siñwí
 ninaniróná “Kiraiso nixídiri nání seáyí e
 imóniní api ríá yarini?” niniaiwiro omí yayí
 umepíríá nání nioni wáí nirimeríná íníná
 ayá igigí mé ení sixí neám+xiniri yarínápa
 agwi ení siní axípi e éimiginí. “Xe siñí
 ouniri niniwárirónaranti, ninipiKirónaranti,
 Kiraisomi yayí umepaxí imóninípiní éimiginí.”
 nimónarini. ²¹ Nioniyá diñí ayí rípirini. Siní
 xwíá tíyo niñwearíná Kiraisomi yayí umepaxí
 imóninípi emíáriní. E nerí aí ríxa niđeríná
 xwíá tíyo niñwearíná nímeáipimi seáyí e
 imóninípi nímeaníáriní. ²² Nioni siní mipé
 niñwearínáyí xwíyíá yayí neainarinípi wáí
 nurimeríná íkíá sogwí weariníyí yapí wepaxí
 aiwí gímíni gipi éimiginiri imónimíárfani?
 Siní ñweáimiginiri imónimíárfani? Ríxa
 péimiginiri imónimíárfani? Nioni majíáriní.
²³ Nípiáúni ananí imónimíáriniri nání ríxa
 ayagwí imixárininini. Nioni nipémáná nurí
 Kiraiso tñni niñwearíná diñí nioniyá “Ayí
 awiaxíriní.” niyaiwiri aiwí “Nioni e nerínáyí,
 siní seyíné arírá seaipaxímaní.” yaiwiarinini.
²⁴ Ayínání nioni seyíné arírá seaimíá nání mipé
 xwíá tíyo ñweámíá nání “Ayí anípaxíriní.”
 nimónarini. ²⁵ Nioni api nání “Neparini.”
 niyaiwiri ninipimóniri nání seyíné Goríxomi
 diñí niwíkwíroríná none searéwapíyínwápi
 xaiwí íá nixíra uro diñí níá seainiri eníá nání
 re niyaiwiri níjía imóninini, “Nioni agwi ríná

mipé sɪni niŋweari seyíné arírá seaimi nánɪ emfárinɪ.” niyairi niŋfá imóniŋini. ²⁶ Nioni ámi seyíné tíámi ni bímfápmi dánɪ seyíné Kiraisɪ Jisaso tíni ikárinŋagfa nánɪ yayɪ seáymɪ dánɪ epírfa nánɪ “Nioni sɪni mipé niŋweariná ámi bi arírá seaimfa nánɪ imóniŋini.” nimónarini.

“Axíyiniŋɪ nimóniro xwiýfápi xaiwɪ fá xirírixini.” uriniŋɪ nánirini.

²⁷ Pí pí ni nimónirínáyɪ, úrapí mé ámá xwiýfá Kiraiso nánɪ yayɪ neainariniŋpi dɪŋɪ wíkwíroarigfáyɪ epaxípinɪ xídírixini. Nioni ámi nibiri siŋwɪ níseanirínáranɪ, ámi mibí seyíné yarigfápi nánɪ sa arfáni niwirínáranɪ, re rariniŋagfa arfá wimfa nánɪ, “Axíyiniŋɪ nimóniro xwiýfá yayɪ neainariniŋpi xaiwɪ fá xirariniŋoi.” rariniŋagfa arfá wiri “Ámá api píripírɪ yaniro yarigfáyo wákwianiro nánɪ píraniniŋɪ níkumixiniŋro dɪŋɪ ná binɪ fá níxiriro yariniŋoi.” rariniŋagfa arfá wiri emfa nánɪ “Píraniniŋɪ dɪŋɪ wíkwíroarigfáyɪ epaxípinɪ xídírixini.” searariniŋini. ²⁸ “Ámá pírfɪ urakianirɪ yarigfáyo Piripai ŋweáyɪ wáyɪ miwí yariniŋoi.” rariniŋagfa arfá wímiŋini. Ayɪ seyíné wáyɪ miyariniŋagfa siŋwɪ níseanirónáyɪ, “Nene anínanfáwá nánɪ imóniŋwaéne eŋagi nánɪ rfa neáiwapiyariniŋoi?” yaiwinipírɪ nánɪ seyíné síwániniŋɪ winariniŋoi. E neróná sewaniniŋíyíné enɪ “Gorixoxo yeáyɪ neayimixemeanfápmi dánɪ ayo múroanfáwáfanɪ?” yaiwinipírɪ nánɪ síwániniŋɪ inariniŋoi. ²⁹ Gorixoxo Kiraisomi dɪŋɪ owíkwírópoyinirɪ siŋwɪ seaniniŋmanɪ. Omɪ

nuxádiríná ríninjí bi ení wímeáwiniginirí sijnwí seaninjí enagi nání áamá wí pírí searakianiro yaríná xwiyá yayí neainarinjípí xaiwí íá xirírixini. ³⁰ Eníná nioní seyíné tínjímíní wáf emearíná áamá wí nípikwíní minikáripa yaríná sijnwí nanigápi tíni agwi ríná ení “Poromí ámí sipí wikárarinjoí.” rarínagá seyíné aríá e wiarigápi tíni axípi seyíné ení seaímeaarínagí nání seararinjini.

2

“Dinjí axípiní íá nixirirí érixini.” urinjí nánirini.

¹ Kiraiso seainjípimi dání djí wíá bi míseaónipaxíraní? O wá seawianinjípimi dání míinjí ikíjwí míseamiripaxíraní? Seyíné kwíyí Gorixoyápi tíni míkumixinípa rejojí? Segí imónigíáyí tíni djí sipí iníro wá wianeniro minipaxíraní? ² Apí nípíní nepa imónínagí nání “Poró djí níá onímíápi mívíní ayá wí owinini.” níseaimóniríná rípi érixini. Djí ná biní axípiní íá nixirirí érixini. Djí sipí inarigá axípiní íá nixira úrixini. Axíyíninjí imónírixini. Apí oyaneyíniróná djí ná biní tíniní nímoro rínírixini. ³ Seyíné sipí nímonímáná mepa ero wárixayíné nímonímáná mepa ero érixini. Woxini woxini re yaiwinírixini, “Nioní siyikwípininjí imónínáná gí wí seáyí e rínimóninjoí?” yaiwinírixini. ⁴ Seyíné re mívaiwí, “Nioní gí djí e nímonarinjípíní nixádiranéná ayí

apánirini.” miyaiwí áamá wí wimónarinjipi eni
 “Anani oyaneyi.” yaiwírixini.

*“Kiraiso siyikwípinijí nimóninjipimi dání
 Gorixomi seáyí e uméyoarjirini.” urinjí nánirini.*

⁵ Seyíné Kiraisi Jisaso yapí pákíní nimóniro o
 xwáá tíyo nání nibíríná díní monjpa seyíné
 eni axípi mófirixini. ⁶ O Gorixo imóninjipa
 aga nepa nimóniri aiwi wí re miyaiwiniginí,
 “Gorixo tñi xixeni imóninjápi wí mívaramopaxí
 imóninjini.” miyaiwí nerí ⁷ e imóninjipi pñi
 niwiárimí aga áamá wóninjí nimóniríná omínj
 wiinfa nání Gorixoyá xinái wíninjí imóninjiginí.
⁸ Áamá imóninjipa nimónimáná xewaninjo
 siyikwípinijí nimóniri Gorixo uríipi arfá niwiri
 xixeni xídíniginí. Ayí nipeña nánini marfá,
 yoxáipami yekwiroaráná penfa nání aí Gorixo
 uríipi arfá niwiri xixeni xídíniginí. ⁹ Jisaso e
 éf enagí nání Gorixo seáyí e numéyoari yoí wíyo
 niyoní seáyí e múroninjipi wíríniginí. ¹⁰ Ayí
 rípi nání e eniginí. Anjnamí ηweáyíraní,
 xwááyo ηweáyíraní, xwárími ínimi ηweáyíraní,
 nñi yoí Jisasoyá arfá niwiróná xómínj niyíkwiro
 yayí umero ¹¹ woákíki niwiróná “Niyoni nání
 Ámináo, ayí Jisasi Kiraisorini.” ríro epírfá nání
 Gorixo omí numéyoari yoí seáyí e imóninjipi
 wíríniginí. Kiraisomí áamá seáyí e uméfápimi
 dání ápo Gorixomi eni seáyí e umepíríarini.

*“E éfirixinirí yeáyí seayimixemeanjífné xixeni
 apí éfirixini.” urinjí nánirini.*

¹² Gí dínj síxí seayinjáyíné, Jisaso “Gí dínj tñi
 bí oemini.” miyaiwí Gorixo uríipi arfá niwiri

xixeni nixdiríná sñwepigí neañí enagi nání seyíné xámi Gorixo rññpí arfá ymígí niwiro xixeni yagfápa nioni seyíné tñí ñweañánáni marfái, agwí riná nioni tñí mñweá segípi ññwearíná aí axípi e arfá ymígí niwiro píranñí xidírixini. Xixeni píranñí nixdiróná omí wáyí wiro óf wiro nero naní e éfrixinri yeáyí seayimixemeañyíné xixeni axípi éfrixini. ¹³ Xfo wimónarñípi “E oyaneyí.” seaimóniro xixeni e ero epíri nání síkíki seaomixarñjo, ayí xfo enagi nání rarñini.

“Seaímeápi nání anñúmí ikaxí mñí yayíni éfrixini.” urñí nánini.

¹⁴ Pí pí seyíné yarigfápi neríná anñúmí ikaxí mñípa ero xwiyfá ximximí ninri mñípa ero éfrixini. ¹⁵⁻¹⁶ Segí yarigfápi dání áamá wí xwiyfá seaxekwímopaxí mimónípa ero siykwí mñigfáyíné imóniro oépoyinri “Anñúmí ikaxí mñípa ero xwiyfá ximximí ninri mñípa ero éfrixini.” seararñini. Niaíwí Gorixoyaññí imónigfáyíné siní xwfá tño ññwearóná áamá xarixarí ero uyíni ero yarigfáyí tñí ññwearo aí xwiyfá miseaxekwímopaxíyíné oimónípoyinri e seararñini. Seyíné áamá sipí ayí tñí ññwearo xwiyfá dñí ñyimñí imónñípi meapfá nání rññpí nuróná wñññí wómixarñjo. Seyíné aññí e néra nurónáyí, sfá Kiraiso weapñfáyimi nioni dñí re seaiaiwimfáriní, “Nioni ñyunimáná aññí miní wíwapiyñápi surímá mimóní rixa xixeni rí ripimónigo?” ñiseaiwirí mñí seameakñmífarini. ¹⁷ Seyíné Gorixomí dñí ñwíkwíroro xídarigfápi, ayí

nanwí o nání rídiyowá yarígrápíníñí imóníní. Nioní seyíné omí píráníñí oxídípoyíníri niyunimáná seaíwapíyaríná áamá wí nípíkíaná ragí nioniyá púípi, ayí iniígrí wainí rídiyowá seyíné yarígrápi ríá ápiáwí xwé oweníri seáyí e iwayímóíápíníñí imóníníáríní. Nioní nínípíkíaná aí seyíné Gorixomí píráníñí oxídípoyíníri ríxa seaíwapíyínámí nípíkíá enagí nání ananí nioní nígrí nímeáípi nání yayí erí seyíné nání yayí erí emíáríní. ¹⁸ Seyíné ení axípi nioní yayí yaríñápa segí seaímeáípi nání yayí ero nioní nímeáípi nání yayí ero éíríxíní.

Timotio nání uríñí náníriní.

¹⁹ “Ámíná Jisaso ‘Ananíriní.’ níwimónírínáyí, nioní stá áríní wí nípwémáná enáná Timotio seyíné tñí e yaxwí nénapíri seyíné imónígrápi nání áwaní níráná dñí wíá nóníníá nání uowáríimígní.” nimónaríní. ²⁰ Áamá nioní tñí re ñweagíáyí wo seyíné nání dñí nímoríná Timotio moaríñípa mímóaríñí enagí nání “Omí uowáríimígní.” seararíñíní. O nepa seyíné nání “Aríge ríá imóníñoí?” níyaiwirí mimáyo tñíñoríní. Áamá re ñweagíáyí wí axípi mimóníñoí. ²¹ Ayí Kiraisí Jisaso apí nání dñí omópoyíníri wimónaríñípi nání dñí mamó wigí wimónaríñípi náníní moarígrá enagí nání omí seyíné tñí e nání uowáríimígní. ²² O mímíwiáró Kiraisomí píráníñí xídaráño enagí nání seyíné níjíáríní. Xámí nioní xwíyíápi wáí urímearíná niaíwí xanomí saní uráparíñípa nerí saní nírápíñoríní. ²³ Ayínání “Amípi nioní

nipírífápi nání ríxa aníñíni níjía nímónárímáná uowárfíimigíni.” nímónaríni. ²⁴ E nerí aí nioní dñf re níyaiwirí ipímóníñíni, “Timotioní maríái, níwaníñoni ení Ámináoýá dñfyo dání sñní mé seyíné táfáminí bímáfáriní.” níyaiwirí ipímóníñíni.

Epapírodaitaso nání uríñf náníriní.

²⁵ E nerí aí nioní dñf re yaiwiáríni, “Epapírodaitaso —O gí níríxímeáóníñf imóníñf woríni. Jisaso nání wáf uraríñwápi nání gwí móníñwáyf woríni. Xwiríxí nímearígfá rípi nání ení gwí nímóníñfíyí woríni. Seyíné nioní tñf e nání uowárenapáná sañf nírónaronfíyí woríni. ‘O nioní tñni re sñní ámi bí tñni onweani.’ níyaiwiríná nañfmaní. Ámi seyíné tñf e nání ouowárenapímíni.” yaiwiáríni. ²⁶ O seyíné nání íkíñíñf sípí wirí seyíné xwíyáf “O Romíyo nírémómáná símíxí wentí.” rínarígfápi aríá wíáf enagí nání dñf ríá uxerí yaríñagí nání seyíné tñfímíni ouowárenapímíni. ²⁷ Xámi o nepa símíxí xwé nerí ríxa nípémínrí éf aiwi Goríxo wá wianífpimí dání ámi nañf eníñigíni. Omíni wá míwianf nioní ení wá níwianíñíñigíni. Ayf rípi nání seararíñíni. Epapírodaitaso níperínáyf, Poro dñf sípí ayá wí winíñínrí wá níwianínrí nañf imíxíñf enagí nání “Nioní ení wá níwianíñíñigíni.” seararíñíni. ²⁸ Ayínání seyíné omí síñwí níwínróná dñf níáf seainínrí nioní “Piripai ñweáyf sñní Epapírodaitaso nání ‘Símíxí xwé yaríni.’ ríá yaiwiaríñí?” níyaiwirí ududf ninaríñípi ení pñní wiárínrí onínrí

aga ayá wí “Seyíné tíámíni ourowárimíni.”
nimónaríni. ²⁹ Ayínáni o ámi seaímeáána “Negí
Ámínáo tíni ikáriníñwáyí woríani?” nīyawiwo
yayí tíni numímíniro yayí umeró áamá óníñí
imónigíáyí nání “Seáyí e imónigíáyíríani?”
yawiwo éríxíni. ³⁰ O “Kiraiso wimónaríñpí
owiimíni.” nīyawiwi neríiná ríxa nípémíni
ení enagí nání seararíni. O seyíné añwí e
menagí nání arírá mīnīpaxí imóníñpí xewaníño
Poromí owimíni nīnīríná yoí mayí nimóníni
ríxa nípémíni ení enagí nání seararíni.

3

*Iyí símí sío wákwínarígíápimi dīñí
wíkwíroarígíáyí nání uríñí náníni.*

¹ Gí nīríxímeáyíné, xwíyá yoparí bī rīpí os-
earími. “Ámínáo tíni ikáriníñwaéneríani?”
nīyawiwi dīñí níá seainíwíni.

Xámi ríwamíñí nearí seaíapowáriénapíñpí
ámí axípi nearíiná animímí mīniaríñagí
eearíni. Nioní e neríiná áamá wí yapí
seaíwapíyipíríxíni sīñwí rírimíxí seaimí
enagí nání raríni. ² Áamá síwí uyíni
yaríñyí yapí imónigíáyí —Ayí sīpí imóníñpí
yarígíáyíríni. Dīñí xenwí re moarígíáyíríni,
“Iyí símí sío wákwínarígíápimi dání Goríxoyá
sīñwíyo dání áamá wé róníñí imónarígíáríni.”
Xenwí e nīyawiwo sío rónigíáyíríni. Áamá
ayí seyíné yapí seaíwapíyipíríxíni sīñwí
tíni éríxíni. ³ Ayí rīpí nání seararíni.
Nene Goríxo kwíyí neaiapíñpími dání

yarigápa nioni eni e xixeni yaríhjá enagí nání áamá ayairírí wí nipaxí mimóníhjáoníríni. ⁷ E nerí aiwí Kiraisomíní aníhí díní wíkwírómfá nání xámi pí pí díní síhjá níneága wagípi agwí ríná ríxa paimímí wiaríhjáríni.

“Wé róníhí Kiraiso neaiíhípimí dání imóníhípíní oimónímíní.” uríhí náníríni.

⁸⁻⁹ Apíní marfái, gí Ámíná Kiraisí Jisaso nání níhíá xixeni nimóníríná imóníhápí, ayí nioni Judayí wo nimóníríhípimí dání imónagápiraní, níwaníhoni yagápiraní, nímurónírí seáyí e imóníhagí nání “Xámi yagápi ríxa sípí imóníni.” yaiwíhíni. Ai, o níhípí nání díní nímorfná “Xámi díní síhjá neánagápi, ayí síkípiáníhí imóníhípírání?” yaiwíhíni. Aníhí Kiraiso tfní kumíxínírai o tfní nawíní ikárínírí emíá nání e yaiwíhíni. “Wé róníhí xewaníhoni hwi ikaxí eáníhípí xídaríhápimí dání imóníhápí enípi oimónímíní.” mímimóní wé róníhí Kiraisomí díní wíkwíróáná imóníhápí enípi — Apí Goríxo áamá xewaxomí díní wíkwíroaríhagíá níwínírná “Wé rónígíáyíríni.” ráraríhípíríni. “Apíní oimónímíní.” nímonaríhagí nání “Xámi díní síhjá neánagápi, ayí síkípiáníhí rimóníni?” yaiwíhíni. ¹⁰ Ení eáníhí Kiraiso níperí ámi wíápínímeanípi nioni ení axípi nímeari rfníhí o meanípi axípi meari díní o níyaiwirí penípi axípi yaiwirí emíá nání o tfní erímeánígwíoní imónímígínírí “Síyíkwípiáníhí imóníhípi ríá imónaganígíní?” yaiwíhíni. ¹¹ Pegíáyí níwíápínímearfná nioni díní níyímíhí tíhjáoní

imónimfa nání re nimónarini, “Kiraiso tñi erimeánigwíloni imónimigini.” nimónarini.

“Ámá yamiyamúrónigf niniróná yariotápa yariháonirini.” urijf nánirini.

¹² “Nioni Gorixo dñj ‘Poro e imónfwini.’ niaiwinipi tñi rixa xixeni imóniñini.” mīseararini. “Rixa yóf imóniñini.” mīseararini. E mīsearipa neri aí Kiraisi Jisaso Poro e imónfwiniñiri fá niyam+xñjpi tñi xixeni imónimiginiñiri smf nixeadfpéniri néra warini. ¹³ Niri ximeáyiné, “Nioni api tñi rixa xixeni imóniñini.” miyaiwi ripini fá nixiriri yariñini. Xami imónagápi náni arfá nikeamori sni mimónipa enjpi náni dñj nīmori yariñini. ¹⁴ E nerfná ámá yamiyamúrónigf niniróná ipmoáriniñjpi omeaneyinoro íkfá oranjárinñe náni irfni warigfápa nioni eni Gorixo nene náni ipmoáriniñjpi —Api Kiraisi Jisaso neaiñjpmi dani dñj niyimñj anjnami dani imónanfwa náni Gorixo wáf nearepeáriniñiri. Api meámiginiñiri axipi éniñj neri irfni warini.

¹⁵ Dñj yóf imóniñwaéne dñj xegf bi mīmó nioni searariniñapi mōwanigini. Seyné dñj nioni nīmori searariniñapi marfái, dñj xegf bi fá nixirirónáyf, Gorixo api náni eni wfá seaókim+xñfárini. ¹⁶ E neri aí dñj nanj nene rixa nīmorane xirñjwápi xáiwf wakirfmixfwanigini.

“Nioni ikanijf niaxdfpoyi.” urijf nánirini.

¹⁷ Niri ximeáyiné, siñwepigf nioni enjpmi niaxdfpoyi. Siñwepigf none yariñwápa

yarigfáyo eni sɨŋwɨ mí ómɨxaxɨdɨpoyɨ. ¹⁸ Ayɨ rɨpɨ nánɨ seararɨŋɨnɨ. Ámá obaxɨ wigɨ dɨŋɨyo nɨxɨdɨróná yarigfápimɨ dánɨ rénɨŋɨ nɨrɨro sɨwá neainarɨŋoɨ, “Xwɨyɨfá Kiraiso yoxáfámɨ yekwɨroáráná neaiŋɨpɨ nánɨ rɨnɨŋɨpɨ nánɨ mɨneaimónɨ o tɨnɨ xepɨxepá rónɨŋwɨnɨ.” Énɨŋɨ nɨrɨro sɨwá neainarɨŋoɨ. Ámá e yarigfáyɨ nánɨ rɨxa ámɨ ámɨ searayɨŋanigɨnɨ. Agwɨ eni sɨŋwɨrɨxɨ tɨnɨ seararɨŋɨnɨ. ¹⁹ Ayɨ rɨpɨ nánɨrɨnɨ. Ámá ayo Gorɨxo anɨnɨmɨxɨnɨfárɨnɨ. Wigɨ agwɨ wiarɨŋɨpɨ nánɨnɨ mɨŋɨ inarɨgɨfápɨ, ayɨ ŋwɨfánɨŋɨ xɨrarɨgɨfáyɨrɨnɨ. Wigɨ yarigfápɨ ayá wimopaxɨ imónɨŋagɨ aiwɨ weyɨ menarɨgɨfárɨnɨ. Amɨpɨ xwɨfá tɨyo weŋɨpɨ nánɨnɨ sɨmɨ sɨmɨ e nɨtɨnɨro yarɨgɨfárɨnɨ. ²⁰ Ámá ayɨ e yarɨŋagɨfá aɨ ayɨ rɨpɨ nánɨ “Sɨŋwepɨgɨ nionɨ eŋápimɨ ikanɨŋɨ nɨaxɨdɨpoyɨ.” seararɨŋɨnɨ. Nene aŋɨnamɨ ŋweanɨwaénerɨnɨ. Ámɨná Jisasi Kiraiso e dánɨ nɨweapɨrɨ yeáyɨ neayimɨxemeáwɨnɨgɨnɨrɨ wenɨŋɨ nerɨ ŋweanɨwaénerɨnɨ. ²¹ O nɨweapɨrɨ negɨ wará urɨ epaxɨ imónɨŋɨ tɨyɨ xɨoyánɨŋɨ oimónɨpoyɨnɨrɨ neaimɨxáná awiaxɨ oyá imónɨŋɨpa axɨpɨ e imónanɨwárɨnɨ. Ayɨ xegɨ eŋɨ eánɨŋɨ amɨpɨ nɨnɨ ínɨmɨ onurɨnɨpoyɨnɨrɨ wimɨxɨpaxɨ imónɨŋɨpɨ tɨnɨ negɨ warápɨ oyánɨŋɨ neaimɨxɨyɨnɨfá eŋagɨ nánɨ seararɨŋɨnɨ.

4

¹ Ayɨnánɨ dɨŋɨ sɨxɨ seayɨŋáyɨné, sɨŋwɨ seanɨmɨnɨrɨ nánɨ íkɨnɨŋɨ sɨpɨ niarɨŋɨyɨné, Jisasomɨ píránɨŋɨ nɨxɨdɨrɨŋɨpimɨ dánɨ dɨŋɨ nɨfá nimɨxɨro Gorɨxo e éwɨnɨgɨnɨrɨ nɨrɨfɨeááná

mimiwiaró enápi nání s'wáninǵ niniro yarig'áyánerani. Seyné iriwá mé “Ámináo tǵni ikárininǵwaénerani?” niyaiwiniro xaíwǵ dǵinǵ síxǵ nínro ηweárixini.

Apixǵ wípaúmi urinǵ nánirini.

² Yuodiaíxi tǵni Sidikíxi tǵni enǵ rirémixǵ bi oeaimini. Aípagwí Ámináo tǵni ikárinig'ípagwí enagǵ nání nawíni nimóniri ηweápiyi. ³ Ai, xw'yfápi wáǵ uraníwi nání r'kwíninǵ nimóniri gwǵ nawíni mónigw'íoxini, joxi apixǵ ípaú dǵinǵ ná binǵ xiripisi nání wimiximíniri érixini. Nioni tǵni xw'yfá yayǵ neainarinǵ imóninǵpi wáǵ urimeani nání gwǵ nimónig'ípaú enagǵ nání rarini. Ípaú Kiremedo tǵni wá nioni tǵni wáǵ urarinwáowa tǵni enǵ gwǵ nimóniri nawíni eg'ípaú enagǵ nání rarini. Aytyá yoǵ íkwǵ dǵinǵ niyimǵ imóninǵpi meap'ífanami ηwirárinini.

“Awayini érixini.” urinǵ nánirini.

⁴ Seyné íniná “Ámináo tǵni ikárininǵwaénerani?” niyaiwiniro yayǵ érixini. E niyaiwiniro yayǵ érixini. ⁵ Ámá nǵni “Ayǵ sanig'áyárfani?” seaiaiwip'iri nání awayini nǵpeniǵ nimóniro érixini. Ámináo weap'ífa nání rixa aǵwi e enagǵ nání seararinini. ⁶ Wí ududǵ m'seainipanǵ. Pí pí seaímeáána Gorixomi ur'írixini. Omǵ nurir'ná rixinǵ “Anani e neaii.” uriro yayǵ wiro érixini. ⁷ E nerónáyǵ, seyné Kiraisǵ Jisaso tǵni nawíni ikárinig'á enagǵ nání niwayiróniro kikiá ηweap'iri nání Gorixo anani

e seaimixiníáriní. Níwayiróniro kikiíá ηweapíri nání Gorixo seaimixiníápi, api nání áamá xixeni níjía oimónaneyiníro aiwí wí “Ayí apírífaní?” yaiwipaxí mimóníηpíríní. Gorixo api t́níní seaimixánáyí, wí d́ηj́ sípí seaimixirí ududí seainirí epaxímaní.

*“Naní imóníηpírí náníní d́ηj́ nímoró éíríxíní.”
uríηj́ náníríní.*

⁸ Níríxímeáyíné, yoparí bí rípi osearímíní. Pí pí nepa imóníηpírí t́níní pí pí seáyí e umepaxí imóníηpírí t́níní pí pí wé róníηj́ imóníηpírí t́níní pí pí síyikwí ḿníníηj́ imóníηpírí t́níní pí pí awíaxí imóníηpírí t́níní pí pí weyí umearígíá imóníηpírí t́níní —pí pí síwí yadímíηj́ imóníηpírání, pí pí síwí yayí umepaxí imóníηpírání, api nípiní nání d́ηj́ píkínííríxíní. ⁹ Amípí nioní seaíwapíyíáná seyíné “Neparíní.” níyaiwiro umímínígíápi —Api aríá níro síηwí nanaxídíro egíápiríní. Api néra úíríxíní. E néra nurónáyí, Gorixo —O xíoyá d́ηj́ t́níní áamá níwayiróniro kikiíá ηweapírí nání wímíxaríηoríní. O xegí d́ηj́ t́níní seakíkayoníáriní.

*“Seyíné nioní nání d́ηj́ nímoarígíápi nání yayí
ninaríní.” uríηj́ náníríní.*

¹⁰ Emá ayá wí ríxa nípwémáná ejaná seyíné ámí nioní nání d́ηj́ nímoró amípí wí wiowárenapíagí nání “Ámínáo t́níní nawíní ikáríníηáonírífaní?” níyaiwirí yayí ayá wí yaríηíní. Xámí íná nioní nání d́ηj́ nínimoró aiwí nioní aηwí e meηagí nání saní nírápípaxí mimóníηagí nání nioní níj́áriní. ¹¹ Nioní amípí

Wiowárenapáná Epapírodaitaso nimeámi bífpi ríxa meáá enagí nání nioní ríxa apániríní. Seyíné saní nírapaníro wiowárenapfápi, ayí Goríxo nání rídiyowá sinadíñí naní eaaríñípníñí imóníñí. Apí sinadíñí weááná díñí yayí winípxíñíñí imóníñípníñí.

¹⁹ Nwíá nioní xídaríño, o seyíné Kiraisí Jisaso tñí nawíní ikárínígfáyíné enagí nání amípi seyíné dfwí ikeamónígfápi níseaiapíríná “Amípi nñí nanípní nání mimúróníñoonírñani?” níyaiwirí seáyí e imóníñípní seaiapínfáríní.

²⁰ Negí ápo Goríxomí áamá nñí aníñí miní seáyí e umíeyoáwaníñí. “Apí e éwaníñí.” nimónaríní.

Yayí wiowárinípní nániríní.

²¹ Nioní “Áamá Jisasi Kiraiso tñí ikárínígfá níyoní yayí níwíífríxíní.” nimónaríní. Níríxímeá nioní tñí re nweagfáyí ení yayí seaiwáraríñoi. ²² Áamá Goríxoyá re nweagfá nñí yayí níseaiwáríro aí áamá Goríxoyá míxí ináyí Sisaoyá aníyo omíñí wíiarígfáyí anípxíñí.

²³ Áminá Jisasi Kiraiso wá níseawianírí díñí seakíkyówiníñí.

Xwiyáá Gorixoyá Sinípírini
The New Testament in the Ankave language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051